

MUSEU DE SANT CUGAT

50

ANYS DE DRETS I LLIBERTATS

1975: De la dictadura
a la democràcia

ÍNDEX

50

**ANYS DE DRETS
I LLIBERTATS**

1975: De la dictadura
a la democràcia

Introducció	3
I. De la dictadura personal a la monarquia parlamentària	7
II. Del partit únic a la democràcia	9
III. Del nacionalisme únic a l'estat de les autonomies	13
IV. Del nacionalcatolicisme a l'aconfessionalitat	17
V. De vila agrícola a ciutat de serveis	21
VI. Immigració i creixement de la ciutat	25
VII. D'una societat sota control a l'expansió de la societat civil organitzada	29
VIII. Del masclisme a la igualtat entre homes i dones	33
IX. De l'adoctrinament i repressió a l'educació en llibertat	37
Crèdits	47

50 ANYS DE DRETS I LLIBERTATS

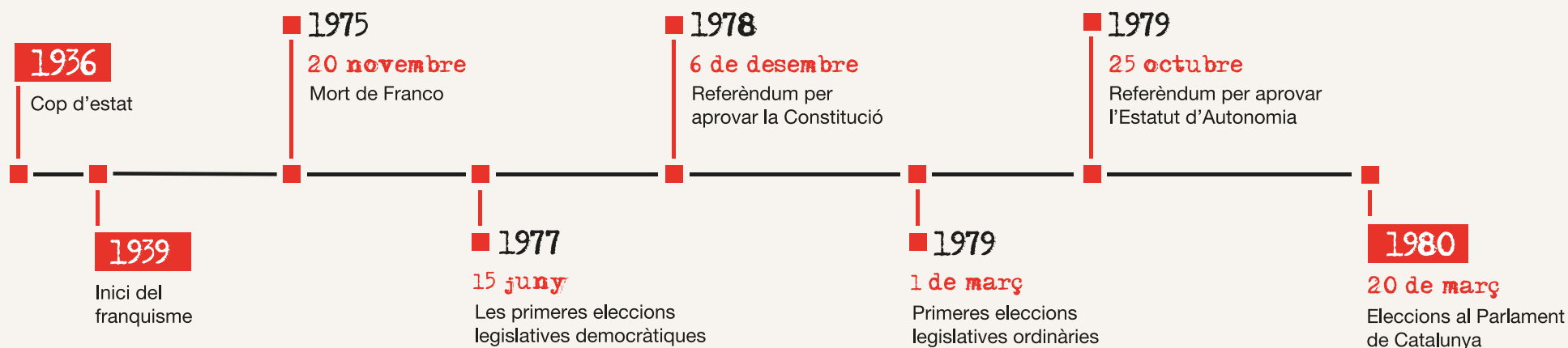
1975: De la dictadura a la democràcia

El 20 de novembre de 1975 va morir el dictador Francisco Franco. S'iniciava així la fi de la dictadura franquista i la transició cap a la democràcia, un camí que permetia la recuperació dels drets i llibertats arrabassats el 1939.

Aquesta mostra té com a objectiu confrontar aquests dos models antagònics de concebre i organitzar la societat: el franquisme, vigent entre 1939 i 1975, i la democràcia actual, concretament al període de la seva institucionalització entre 1975 i 1980. La mort del dictador el 1975 va marcar el canvi.

A continuació van venir el referèndum per aprovar la reforma política impulsada pel Govern d'Adolfo Suárez (15 de desembre de 1976), les primeres eleccions legislatives democràtiques (15 de juny de 1977), el retorn a Catalunya de Josep Tarradellas,

president de la Generalitat a l'exili, donant continuïtat institucional amb la Segona República (20 d'octubre de 1977), el referèndum per aprovar la Constitució (6 de desembre de 1978), les primeres eleccions legislatives ordinàries (1 de març de 1979), les eleccions municipals (3 d'abril de 1979) i el referèndum per aprovar l'Estatut d'Autonomia (25 d'octubre de 1979). Els objectes i documents que us presentem simbolitzen aspectes propis de la dictadura franquista així com del restabliment dels valors propis d'una societat més lliure, justa i igualitària.

50 ANYS DE DRETS I LLIBERTATS

1975: De la dictadura a la democràcia

El 20 de novembre de 1975 va morir el dictador Francisco Franco. S'iniciava així la fi de la dictadura franquista i la transició cap a la democràcia, un camí que permetia la recuperació dels drets i llibertats atabassats el 1939.

Aquesta breu història comença amb la caiguda del dictador Franco el 20 de novembre de 1975. El 4 de desembre de 1976, les primeres eleccions legislatives democràtiques, van donar lloc a la primera legislatura democràtica. El 15 de juny de 1977, les primeres eleccions legislatives democràtiques, van donar lloc a la primera legislatura democràtica. El 15 de juny de 1977, les primeres eleccions legislatives democràtiques, van donar lloc a la primera legislatura democràtica.

donant continuïtat institucional amb la Segona República (20 d'octubre de 1977), el referèndum per aprovar la Constitució (6 de desembre de 1978), les primeres eleccions legislatives ordinàries (1 de març de 1979), les eleccions municipals (3 d'abril de 1979) i el referèndum per aprovar l'Estatut d'Autonomia (25 d'octubre de 1979). Els objectes i documents que us presentem simbolitzen aspectes propis de la dictadura franquista així com del restabliment dels valors propis d'una societat més lliure, justa i qualitat.

IX DE L'ADOCTRINAMENT I REPRESSIÓ A L'EDUCACIÓ EN LLIBERTAT

El franquisme va intentar imposar el seu model educatiu i de formació dels ciutadans. Aquesta política va ser una de les més importants de la seva política social i cultural. El franquisme va intentar imposar el seu model educatiu i de formació dels ciutadans. Aquesta política va ser una de les més importants de la seva política social i cultural.

1975 a Sant Cugat

Funeral en honor a Franco celebrat al monestir de Sant Cugat del Vallès. S'hi poden veure algunes persones molt significatives de la vila. En primer pla es pot veure el cap de l'alcalde, Francesc de Paula Llatjós Garcia, nomenat unes setmanes abans.

Grup d'homes saludant amb el braç en alt davant el monument als caiguts, al qual han dipositat una corona, amb motiu de la mort de Franco. Avui el monument ja no existeix i la plaça es diu Rafael Casanova des de 1979.

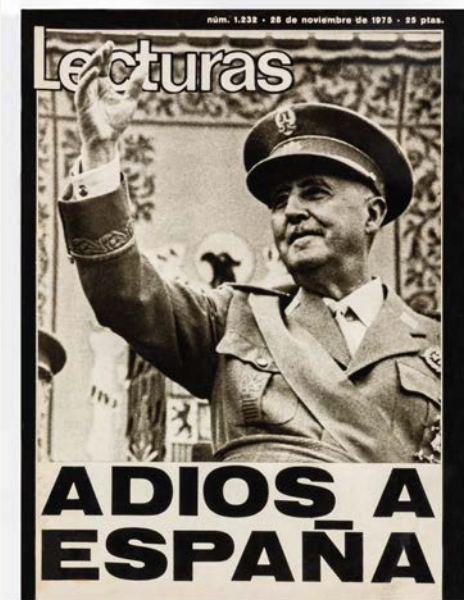
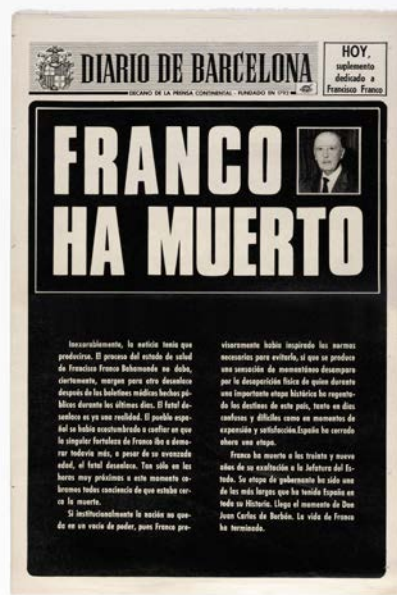
Funeral en honor a Franco celebrat a Sant Cugat

Funeral en honor a Franco celebrat el mateix dia o l'endemà de la seva mort al monestir de Sant Cugat del Vallès. S'hi poden veure algunes persones molt significatives de la vila. En primer pla es pot veure el cap de l'alcalde, Francesc de Paula Llatjós Garcia, nomenat unes setmanes abans.

Homenatge a Franco amb motiu de la seva mort el 1975

Grup d'homes saludant amb el braç en alt davant el monument als caiguts, al qual han dipositat una corona, amb motiu de la mort de Franco. Avui el monument ja no existeix i la plaça es diu Rafael Casanova des de 1979.

ja no existeix i la plaça es diu Rafae Casanova des de 1979.

I. DE LA DICTADURA PERSONAL A LA MONARQUIA PARLAMENTÀRIA

Franco, un cop guanyada la guerra, implantà un règim dictatorial de caràcter personal. Malgrat l'existència d'un seguit d'institucions, com les Corts creades el 1942, la decisió última sempre corresponia al dictador. Ho feu fins al darrer moment i amb esperit de venjança envers els enemics polítics, com ho demostren les cinc sentències de mort signades per ell pocs mesos abans de la seva mort. El 1969 Franco, en aplicació de la Ley de Sucesión de març de 1947, va designar successor seu Juan Carlos de Borbón, designació que va formalitzar en termes democràtics la Constitució espanyola de 1978:

«La forma política de l'Estat espanyol és la Monarquia parlamentària» (Art. 1.3).

La Constitució espanyola de 1978 va donar caràcter democràtic a la monarquia representada per Joan Carles I, convertint l'Estat espanyol en una monarquia parlamentària:

«La forma política de l'Estat espanyol és la Monarquia parlamentària» (Art. 1.3).

«El Rei és el Cap de l'Estat, símbol de la seva unitat i permanència [...] El seu títol és el de Rei d'Espanya [...]» (Art. 56.1 i 56.2).

[Fons Cabanas, Arxiu Municipal, 1943]

Acte en homenatge a la vellesa celebrat al claustre del monestir el 1943. Presidit per l'alcalde, Nicolás Villar Recio, i mossèn Anton Grieria. L'escenari està guarnit amb la simbologia del franquisme en el seu moment més feixista: l'escut amb l'àguila imperial i un retrat de Franco, sempre present en els actes públics.

[Fons fotogràfic, Arxiu Municipal, 1976]

Inauguració d'un monument a Joan Carles I el 15 de setembre de 1976, en presència de l'alcalde Francesc de P. Llatjós, el governador civil Salvador Sánchez Terán, i el ministre de Governació Manuel Fraga. El lloc va ser batejat com Plaça del Rei. El monument va ser destrossat per un explosiu el 1988. El 2018 es va canviar el nom de la plaça a Pl. 1 d'octubre.

Medalla de la vila a Franco

Medalla de la vila, en la categoria d'or, dedicada a Franco, la primera d'una col·lecció que no va prosperar per manca del reglament apropiat. Per una cara es pot veure l'escut de Sant Cugat i la data, maig de 1947, per l'altra la dedicatòria: Al insigne Caudillo de nuestra España Francisco Franco Bahamonde.
[1947, MSC 1606]

Moneda de cinc pessetes

Monedes de cinc pessetes de 1957. A l'anvers l'efígie del dictador amb la llegenda «Francisco Franco caudillo de España por la gracia de Dios». Certament, estava convençut que havia estat nomenat per Déu per salvar Espanya dels mals de la II República: el comunisme, la maçoneria i el separatisme.
[1957, MSC 4661]

Moneda de vint-i-cinc pessetes

Moneda de de vint-i-cinc pessetes encunyada el 1975. A l'anvers hi ha l'efígie de Joan Carles I envoltada de la llegenda «Juan Carlos I Rey de España». Déu ja no apareix. Qui l'havia nomenat el seu successor fou el mateix Franco, el juliol de 1969.
[1975, MSC 1661]

II. DEL PARTIT ÚNIC A LA DEMOCRÀCIA

Franco va instrumentalitzar les diferents tendències polítiques que li havien donat suport per tal de garantir un règim personalista. L'abril de 1937 es creà la Falange Española Tradicionalista y de las JONS, qui comptà amb una organització femenina i una de juvenil, estructura que es completà el 1940 amb la creació del sindicat vertical. En definitiva: partit únic i sindicat únic. La mort de Franco possibilità la consolidació i expansió d'un seguit d'organitzacions i iniciatives que qüestionaven el règim des de feia anys, finalment tot plegat configurà un règim de llibertats antagònic al que s'havia viscut durant quasi quaranta anys.

[Fons Cabanas, AMSCV, vers 1939-1940]

Manifestació militar amb una munió de braços en alt en un acte dedicat a «Nuestro glorioso ejército», com diu l'arcada de l'inici del carrer Rius i Taulet. La fotografia està feta davant el local on hi havia la seu de la FET y de las JONS (vegeu la pancarta del balcó) i el sindicat vertical. La salutació feixista aniria a la baixa a partir de 1945.

[Fons Cabanas, Arxiu Municipal, 1941]

Discurs de Nicolás Villar Recio des de la balconada de la seu de la FET y de las JONS, cal Barbany, en la plaça dels Quatre Cantons, que el 1939 fou rebatejada amb el nom de plaza del Caudillo. Villar, que era metge, va ser alcalde i cap local de la Falange entre 1940 i 1947. Va dimitir en ser acusat d'estraperlista.

[Fons fotogràfic, Arxiu Municipal, 1980]

Escrutini de les paperetes en les eleccions del Parlament de Catalunya del 20 de març de 1980. Tot i la majoria d'esquerres resultant (PSC/PSUC/ERC), sortí elegit president el candidat de Convergència i Unió, gràcies als vots d'ERC i CC-UCD. Amb aquesta votació s'acabava a Catalunya el procés d'institucionalització de la democràcia.

II. DEL PARTIT ÚNIC A LA DEMOCRÀCIA

Franco va instrumentalitzar les diferents tendències polítiques que li havien donat suport per tal de garantir un règim personalista. L'abril de 1937 es creà la Falange Española Tradicionalista y de las JONS, que comptà amb una organització femenina i una de juvenil, estructura que es completà el 1940 amb la creació del sindicat vertical. En definitiva, partit únic i sindicat únic. La mort de Franco possibilità la consolidació i expansió d'un seguit d'organitzacions i iniciatives que qüestionaven el règim des de feia anys, finalment tot plegat configurà un règim de llibertats antagònic al que s'havia viscut durant quasi quaranta anys.

Manifestació militar amb una munió de braços en alt en un acte dedicat a «Nuestro glorioso ejército», com diu l'arcada de l'inici del carrer Rius i Taulat. La fotografia està feta davant el local on hi havia la seu de la FET y de las JONS (vegeu la pancarta del balcó) i el sindicat vertical. La salutació feixista aniria a la baixa a partir de 1945.

From *Calculus*, by Stewart, Redlin, and Watson, 3rd ed., © 2003, Brooks/Cole, a part of the Cengage Learning family.

Discurs de Nicolás Villar Recio des de la balconada de la seu de la FET y de las JONS, al Barbany, en la plaça dels Quatre Cantons, que el 1939 fou rebatejada amb el nom de plaça del Caudillo. Villar, que era metge, va ser alcalde i cap local de la Falange entre 1940 i 1947. Va dimirir en ser acusat d'estraperlista.

Joan Schoppe, Area Manager, 1988

Escrutini de les paperetes en les eleccions del Parlament de Catalunya del 20 de març de 1980. Tot i la majoria d'esquerrers resultant (PSC/PSUC/ERC), sortí elegit president el candidat de Convergència i Unió, gràcies als vots d'ERC i CG-UCD. Amb aquesta votació s'acabava a Catalunya el procés d'institucionalització de la democràcia.

INEL DEL NACIONALISME ÚNIC
A L'ESTAT DE LES AUTONOMIES

El régimen se controla de modo ambiguo que garantiza la soberanía política y el desarrollo integral más no enriquece en la Espiritualidad de Ajenos. Espiritualidad en control con una alta moralidad en la que no existen otras expresiones que no sean de moralidad humana. Así como el individuo debe tener de desarrollo político y social en la República y la personalidad de expresión cultural y lingüística dentro de la cultura, cada sujeto enriquece. La Constitución de 1976 marca el nacimiento de la cultura, el arte, el desarrollo

10

il Comitato di coordinamento della lotta
contro i neri e le donne ha deciso di
coordinare la lotta contro il razzismo
e la discriminazione. Il Comitato
ha deciso di coordinare la lotta
contro il razzismo e la discriminazione.
Il Comitato ha deciso di coordinare
la lotta contro il razzismo e la
discriminazione. Il Comitato ha
deciso di coordinare la lotta
contro il razzismo e la discriminazione.

100

[illegible]

Fotografia de Cal Barbany

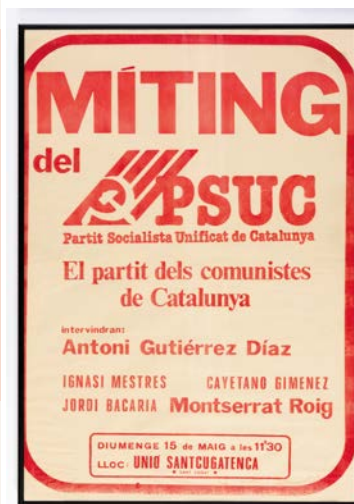
[Fons Cabanas, Arxiu Municipal]

Cartell PSUC

Cartell del míting efectuat pel Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC) al teatre de la Unió Santcugatenca el 15 de maig de 1977, amb motiu de la campanya de les primeres eleccions democràtiques del 15 de juny d'aquell any. Fou el primer acte públic en la legalitat d'un partit a Sant Cugat.

[Arxiu Jordi Casas]

Fotografia d'una manifestació demanant ajuntaments democràtics

Manifestació, que va tenir lloc entre 1977 i 1978, a la seva arribada a la plaça dels Quatre Cantons, reivindicant ajuntaments democràtics. Els ajuntaments democràtics tardaran a arribar. Hi hagué una voluntat d'endarrerir-los per tal d'evitar una victòria de les esquerres, cosa que no fou possible. [Arxiu Jordi Casas]

Urna electoral

Urna en la qual es votà l'abril de 1979 l'elecció del primer alcalde democràtic des de la II República, abril de 1979. Resultà elegit Àngel Casas Boladeras, qui s'havia presentat en la candidatura del Partit dels Socialistes de Catalunya. Formà un govern d'unitat amb PSC, PSUC, CiU i un regidor independent. Havia arribat la democràcia als ajuntaments. [últim quart del segle XX, MSC 4059].

Estendard de la Falange

Estendard de la Falange, amb el jou i les fletxes en vermell sobre el cos d'una àgila. A la part inferior hi ha una cartel·la buida en la qual hi devia anar el nom de Sant Cugat. És una simbologia inspirada en el passat gloriós dels Reis Catòlics i en les aspiracions imperials de la Falange. No debades José Antonio havia definit Espanya com «Una unidad de destino en lo universal». [Sant Cugat, vers 1939-1950, MSC 1608]

Paperetes eleccions municipals

Paperetes de les primeres eleccions municipals en democràcia, 3 d'abril de 1979. A Sant Cugat es presentaren vuit candidatures, però només obtingueren regidors i regidores sis d'elles: PSC (7), CiU (5), PSUC (4), Centristes de Catalunya (3), ERC (1) i Independents per Sant Cugat (1). [Arxiu Jordi Casas]

III. DEL NACIONALISME ÚNIC A L' ESTAT DE LES AUTONOMIES

El franquisme es construí d'acord amb un discurs que cercava la seva justificació i una vocació imperial mai no amagada en l'Espanya dels Àustries. Espanya es concebia com una unitat monolítica en la qual no cabien altres expressions que no fossin de matriu castellana. Això comportà l'eliminació dels intents de descentralització política impulsats durant la Segona República i la persecució d'expressions culturals i lingüístiques alienes al castellà: català, gallec i eusquera. La Constitució de 1978 implicà un capgirament d'aquesta situació, es reconeixia l'existència de nacionalitats, a les quals se'ls atorgava l'autonomia política (Art. 2).

[Fons Cabanas, Arxiu Municipal, 1941]

Acte de la Fira de setembre de 1941, una de les dues que històricament s'havien celebrat, aquesta es va celebrar fins a principis dels anys cinquanta. En la fotografia apareix llegint, Antonio de Correa i Veglison, governador civil de Barcelona entre 1940 i 1945. Els governadors civils eren una peça clau del franquisme, entre altres atribucions, nomenaven i destituïen alcaldes.

[Fons fotogràfic, Arxiu Municipal]

A Catalunya aparegueren partits d'estricta àmbit català i de caràcter nacionalista. Era la constatació del caràcter plurinacional de l'Estat espanyol. Alguns tenien una llarga història, com ERC i UDC, i d'altres acabaven de néixer, com és el cas de Convergència Democràtica de Catalunya. En la pancarta penjada als inicis del carrer Francesc Moragas es llegeix el nom de la coalició entre Convergència i UDC.

Pla amb l'escut de l'Imperi Espanyol

El Pla amb l'escut de l'Imperi Espanyol és un dels elements més importants de la història de la ciutat de València. Aquest pla, que es va utilitzar durant el segle XVIII, és un dels pocs que s'ha conservat fins a l'actualitat. El pla està dividit en quatre parts, cadascuna amb un escut de diferent color i disseny. Els escuts representen les quatre parts del món: Europa, Àfrica, Àsia i Amèrica. El pla també inclou el text 'VNA GRAN DE LIBRE' i 'PLA'.

Macader commemoratiu "A nuestros héroes"

El Macader commemoratiu "A nuestros héroes" és un dels elements més importants de la història de la ciutat de València. Aquest macader, que es va utilitzar durant el segle XIX, és un dels pocs que s'ha conservat fins a l'actualitat. El macader està dividit en quatre parts, cadascuna amb un escut de diferent color i disseny. Els escuts representen les quatre parts del món: Europa, Àfrica, Àsia i Amèrica. El macader també inclou el text "A nuestros héroes".

Penó amb l'escut de l'Espanya franquista

El franquisme confegeix un escut que incorpora a la versió tradicional una simbologia procedent de l'època gloriosa dels Reis Catòlics i Carles V i el lema propi "Una grande libre".

Dels Reis Catòlics pren l'àliga de Sant Joan com element de suport de l'escut, i el jou i les fletxes amb el nus gordià tallat. L'escut està timbrat amb una corona i presenta les armes dels regnes: per duplicat als quaters les armes aparellades de Castella (torre) i Lleó (lleó rampant) per una banda, i Aragó (quatre barres) i Navarra (cadenes d'or) per l'altra, i les de Granada (magrana) a la punta inferior. De Carles V incorpora les columnes d'Hèrcules amb el lema "Plus ultra", en referència a

l'expansió imperial cap a Amèrica més enllà de les columnes ubicades segons la mitologia grega a l'estret de Gibraltar, el límit del món antic conegut.

A la part superior s'afegeix el lema franquista "Una, grande, libre", una triada en relació a la idea d'indivisió, enyorança imperialista i rebuig a l'influx extern, especialment al comunisme i la democràcia. En relació a la concepció territorial, efectivament es volia una Espanya monolítica que, malgrat el que mostra a l'escut, negava la seva diversitat cultural i nacional. Aquest va ser l'escut oficial entre 1938 i 1977.

[Feltre, vers 1939-1960, TN 61]

Mocador commemoratiu "A nuestros héroes"

Tèxtil estampat dedicat als herois i a la victòria franquista de la Guerra Civil. En l'espai central i en blau apareix la silueta de la península ibèrica, on a partir de la representació dels monuments més emblemàtics hi consten algunes batalles de la Guerra Civil: Brunete, Belchite, el Setge d'Oviedo, el Setge del Santuari de Santa Maria de la Cabeza, etc. També algunes de les ciutats més importants en la formació i organització de la zona sublevada o franquista: Burgos, Salamanca i Toledo.

Al voltant, es dibuixen diferents escenes de la marina, aviació clarament exemplificant la magnificència dels bàndols vencedors. Presidit per la simbologia falangista del jou i l'escut oficial amb l'àguila.

El mocador va ser produït per l'empresa barcelonina l'Espanya Industrial, especialista en la fabricació seriada de tèxtils estampats i de souvenirs turístics. En aquest cas, es tracta clarament d'un objecte de propaganda política, a través del tipus de souvenir que podríem comprar en qualsevol viatge.

[Teixit de cotó serigrafiat, v. 1939-1950, TN-81]

PROJECTE D'ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA

1979

GENERALITAT DE CATALUNYA

Llibret reclamant l'Estatut d'autonomia

Llibret que inclou el contingut del míting celebrat el 2 d'abril de 1977 al Palau d'Esports de Barcelona. Hi intervingueren quatre dirigents sindicals de CCOO, UGT, USO i SOC. L'acte reivindicava l'Estatut d'autonomia per a Catalunya. Els sindicats encara no eren legals. A l'acte s'hi adherí una munió de partits i organitzacions unitàries. [Arxiu Jordi Casas]

Projecte d'Estatut d'Autonomia de Catalunya

Projecte d'Estatut d'Autonomia. És el text que aprovà la Comissió encarregada de redactar-lo. Aquest text hagué de passar per les Corts espanyoles, les quals modificaren alguns articles en interpretar que no s'ajustaven al marc constitucional. L'Estatut s'aprovà amb cinquanta-set articles, set disposicions addicionals i vuit disposicions transitòries. [Arxiu Jordi Casas]

...i Estatut d'Autonomia!

LA SANITAT i L'AUTONOMIA

En Roc no vol més pampines:
per curar la malaltia,
a més de les medicines
exigeix l'Autonomia.

...i Estatut d'Autonomia!

ELS PAGESOS i L'AUTONOMIA

Fotografia: Pere M. Mandado Bernis

...i Estatut d'Autonomia!

Prospectes del Congrés de Cultura Catalana

Prospectes editats pel Congrés de Cultura Catalana dins la campanya per les institucions. En ells s'explica com afectarà l'autonomia a cada un dels sectors socials interpel·lats: la pagesia, les dones, l'ensenyament, la sanitat i el moviment obrer. Com deia aquest darrer, l'Estatut ha de ser «Una eina d'avui per construir un demà lliure i just». [Arxiu Jordi Casas]

IV. DEL NACIONALCATOLICISME A L'ACONFESSIONALITAT

L'intent de construir un règim estrictament feixista fracassà. Durant uns anys s'intentà. El règim s'alineà amb l'Alemanya nazi i la Itàlia feixista i els donà suport durant la Segona Guerra Mundial. La derrota dels països de l'Eix el 1945 obligà el règim a cercar l'aixopluc ideològic de l'Església catòlica, la qual li havia donat suport des dels seus inicis: naixia el nacionalcatolicisme. Aquest maridatge s'anà esquerdant. El Concili Vaticà II (1962-1965) representà una obertura de l'Església envers les noves vivències socials i això portà les bases de l'Església espanyola a qüestionar el règim. Finalment, la Constitució configurà un Estat aconfessional (Art. 16.3):

*«Es garanteix la llibertat ideològica, religiosa i de culte dels individus i de les comunitats sense cap limitació [...]. Ningú podrà ser obligat a declarar quant a la seva ideologia, religió o creences [...]. Cap confessió tindrà caràcter estatal»
(Art. 16 de la Constitució espanyola de 1978).*

*«Els poders públics garanteixen el dret que assisteix els pares per tal que els fills rebin la formació religiosa i moral que vagi d'acord amb les seves conviccions»
(Art. 27.3 de la Constitució espanyola de 1978).*

[Arxiu fotogràfic de Barcelona, fotogràf Josep Postius, 1955]

Homenatge a mossèn Anton Grieria Gaja (1887-1973) a la sala capitular del monestir de Sant Cugat el 1955. Amb l'esclat de la guerra fugí de Catalunya i es traslladà a la Oficina de Prensa y Propaganda de la Capitanía General de Burgos. Després de l'entrada de les tropes franquistes a Sant Cugat, es convertí en el primer rector de la parròquia de Sant Pere d'Octavià.

[Fons fotogràfic, Arxiu Municipal, 1986]

Primer casament civil a l'Ajuntament, 1986. Una mostra clara que el civil s'imposa al religiós, com ha de ser en un estat aconfessional. L'església és substituïda per l'Ajuntament. A part del jutge o jutgessa, amb el temps també casaran els alcaldes i alcaldesses i els regidors i regidores.

Pintura de Mossèn Gria

Quadre de mossèn Anton Gria al seu despatx, davant de la seva biblioteca i vestit amb roba de sacerdot. Els llibres vermells són la seva enciclopèdia: Tresors de la llengua, de les tradicions i de la cultura popular de Catalunya (1935-1947). Gria era filòleg i mentre residí al palau abacial, entre 1939 i 1971, fundà el Instituto Nacional de Cultura Románica. [Oli sobre llenç, 1943, autora Teresa Farrés. MSC 4255]

Cartell electoral

Un cartell electoral, probablement correspon a les eleccions generals de 1982. En ell es reclama, entre altres coses, una escola laica. Aquest tema va ser motiu de fortes controvèrsies entre les esquerres i les dretes en el procés d'elaboració de la Constitució espanyola de 1978. [Arxiu Municipal, vers. 1980]

Vas commemoratiu

Vas commemoratiu de les noces d'or sacerdotals de mossèn Griera i Dels vint-i-cinc anys de la seva presidència del Patronat del monestir. A part de la portalada i la gran rosassa del monestir i l'escut amb corona on posa Sant Bartomeu del Grau, lloc del seu naixement, és simptomàtica la presència de la catedral de Burgos.

[Vidre, 1964, MSC 4257]

Llibre Catecismo de la doctrina cristiana

La religió catòlica, l'única permesa, formava part de l'ensenyament que rebien els nens i les nenes en el col·legi encara que no fos religiós, una mostra feaent de la presència de la religió en tots els àmbits de la vida. S'involucrà l'escola en unes catequesis que no haurien d'haver sortit del sí de l'Església.

[1945-1957, MSC 4531]

V. DE VILA AGRÍCOLA A CIUTAT DE SERVEIS

Sant Cugat, especialment des de mitjan segle XIX, tingué una agricultura basada en el conreu de la vinya i la producció del vi. Aquest fet quedà plenament representat per l'existència de la figura del rabassaire i la creació el 1921 del Celler Cooperatiu, el qual funcionà fins al 1988. Però, com en tants llocs, l'agricultura anà deixant pas a una economia més bolcada cap a la indústria i els serveis. L'arribada de l'empresa Condiesel a principis dels anys seixanta representà el bateig industrial de la vila. Tot i això el sector secundari continuava basant-se en una munió de petites i mitjanes empreses. La inauguració de Catalana Occident el 1971 fou l'inici de la ciutat de serveis.

[Fons Cabanas, Arxiu Municipal, 1964]

Desfilada amb motiu de la Festa de Sant Isidre, el 15 de maig de 1964 al seu pas pels Quatre Cantons amb el carrer Santa Maria. Els pagesos anaven a missa solemne, feien un bon dinar i organitzaven balls a la tarda i a la nit a la Unió Santcugatenca. Aquest sant feia la competència a sant Medir, que també comptava amb un aplec multitudinari.

[Fons Cabanas, Arxiu Municipal, 1975]

A principis de 1971 l'empresa d'assegurances Catalana Occident inaugura la seva seu central a Sant Cugat, prop d'on s'instal·larà anys després TVE. És un primer símptoma de la pujança del sector serveis. Anys a venir el sector terciari serà àmpliament majoritari en el món empresarial santcugatenc, ocupant un elevadíssim percentatge dels llocs de treball locals.

Fotografia del Celler Cooperatiu en la Festa de Sant Isidre del 1964

[Fons Cabanas, Arxiu Municipal]

Planxa i llibre de la Cooperativa Viti-vinicola de San Cugat del Valles

[MSC 5046 i 4021]

Revista Vertice N° 49, 10/1941

En un anunci de 1941 se'ns explica la composició de la Junta de la Hermandad Sindical de Labradores de San Cugat. En la fotografia el Celler Cooperatiu rep el nom de bodega. Cal destacar, a part de la producció de vi, la forta producció encara de cereals (blat, civada i ordi) i patates.

Segell de la producció de vi

Segell on s'expressa l'evolució de producció de vi entre 1944 i 1950. Cal destacar la forta caiguda a partir de 1945. Si als inicis del franquisme (1941) la producció era d'un milió de litres, una producció molt semblant a la de mitjan segle XIX (probablement el moment de màxima expansió de la vinya), el 1975 aquesta s'havia reduït a 290.000 litres. [Metall, FDC-004]

Segells del Celler Cooperatiu durant el franquisme

El franquisme va prohibir les activitats sindicals agrícoles i les va integrar a la Central Nacional Sindicalista. El Celler Cooperatiu va rebre el nom de Sindicato Agropecuario y Caja Rural de San Pedro i, a partir de 1940, va passar a dir-se Hermandad Sindical de Labradores. El funcionament normal de la cooperativa no es va recuperar fins al 1946, amb el nom Cooperativa Vitivinícola de Sant Cugat del Vallès. La multitud de segells del Celler mostren la variació de noms que va tenir durant aquest període. [Cautxú, vers 1940-1960, FDC-004]

Segell de la Cooperativa Vitivinícola de 1979

El 1979 la Cooperativa passa a denominar-se Cooperativa Vitivinícola de Sant Cugat del Vallès, Societat Cooperativa Catalana Limitada. La producció del vi és una mínima part del que havia estat unes dècades enrere, tot i que la vinya encara forma part del paisatge santcugatenc. La Cooperativa diversifica els seus productes i finalment es dissol l'any 1988. [Cautxú, 1979, FDC-004]

Fàbrica Condiesel

A partir de 1962 la planta s'organitza en tallers especialitzats: alumini, torns automàtics,... Es produeix la separació del mecanitzat en dur (torns, fresadores,...) del mecanitzat en tou (rectificadores, brunyidores,...), l'agrupament dels tractaments tèrmics i l'organització per grups de màquines. La fàbrica creix i es divideix en dues: bombes i precisió. El 1966 s'instal·la el primer ordinador, un NCR 395. [MSC, fons Delphi - Condiesel]

Cartell de la manifestació contra la crisi de 1979

Cartell de principis dels anys vuitanta convocant a una manifestació contra el tancament d'empreses. Durant aquells anys i a causa de la segona crisi del petroli de l'any 1979, Sant Cugat perdé una munió de petites empreses dels sectors de la fusta, el tèxtil, el metall i la ceràmica: Xargai i Tarragó, Tapissos Aymat, Wilson Criado, Cerámica Edros, Cerámica Alexandre, Tela Prat, MESA... [Arxiu Jordi Casas]

Bomba Condiesel vers 1961

Primera bomba en línia fabricada a Condiesel l'any 1961. També es fabriquen els primers injectors (de forja i barra) i els primers filtres. El 95% de la producció va destinada al mercat espanyol (Peugeot, Santana, John Deere, Hipanomotor, etc). Vuit anys després l'empresa ja compta amb 578 treballadors. Sant Cugat té 18.100 habitants.

[MSC 4240.1]

Bomba Condiesel vers 1980

El 1981 Condiesel fabrica la primera bomba rotativa DPS per a turismes i l'any següent la primera DPC, una bomba que es fabricarà durant molts anys. S'avança vers un mercat basat en l'exportació: Peugeot, Renault, Citroën, Nissan, Fiat,... El 1981 es compra un ordinador IBM S/38. El 1983 s'instal·len les primeres màquines de control numèric. El 1985 l'empresa té 1.085 treballadors. Sant Cugat té 35.400 habitants.

[MSC 4251.3]

VI. IMMIGRACIÓ I CREIXEMENT DE LA CIUTAT

La dècada dels seixanta del segle XX en termes relatius representa el major creixement demogràfic que ha viscut Sant Cugat. Això s'explica per l'arribada de persones procedents de l'Espanya agrícola. El 1975 el 37% dels sancugatencs havia nascut fora de Catalunya. Aquest augment demogràfic comportà un important creixement urbanístic, un creixement no gaire ordenat. És un bon exemple d'això la construcció del barri de Sant Francesc, el qual patí una modificació de la planificació inicial, s'introduí una major densitat demogràfica.

El 1976 s'aprovà el Pla General Metropolità, el qual comportà una major racionalitat urbanística.

[Arxiu Municipal, vers 1950]

Sant Cugat a l'entorn dels anys cinquanta, prèvia al creixement que experimentarà la vila. Encara es pot observar la presència de camps, és a dir, d'una agricultura encara força activa. Més endavant els blocs de pisos i les cases en filera ho ocuparan tot.

[Fons Cabanas, Arxiu Municipal, vers 1970-80]

Blocs de pisos en construcció a la rambla del Cellar. El fort creixement que visqué Sant Cugat, que no només era resultat de l'arribada de persones procedents del camp espanyol, es notà especialment en algunes zones del nucli urbà: barri de Sant Francesc, rambla del Cellar, carretera (avui avinguda) de Cerdanyola, plaça d'en Coll i carrers Orient, Monestir i Rosselló.

VII. IMMIGRACIÓ I CREIXEMENT DE LA CIUTAT

L'arribada dels immigrants del segle XIX va provocar un creixement demogràfic que va portar a la ciutat a créixer i desenvolupar-se. Aquesta etapa va ser caracteritzada per la construcció de noves cases i la creixent importància de l'agricultura i el comerç.

Aquesta era una època de creixement i de canvis. La ciutat estava creixent i es necessitava més espai per a viure. Per això, es van construir noves cases i es van desenvolupar noves activitats econòmiques.

El creixement de la ciutat va portar a la construcció de noves cases i a la creixent importància de l'agricultura i el comerç.

Objecte ceràmic, probablement una jarra o un petit pot, de la cultura material de l'època.

Objecte ceràmic, probablement una jarra o un petit pot, de la cultura material de l'època.

VIII. D'UNA SOCIETAT SOTA CONTROL A L'EXPANSIÓ DE LA SOCIETAT CIVIL ORGANITZADA

Aquesta etapa va ser caracteritzada per la creixent importància de la societat civil i la creixent organització de la ciutat. Es van crear noves institucions i es van desenvolupar noves activitats econòmiques.

Objecte ceràmic, probablement una jarra o un petit pot, de la cultura material de l'època.

Documents històrics, incloent-hi un mapa i diversos papers, que reflecteixen la vida social i econòmica de l'època.

VIII. DEL MASO A LA IGUALTAT ENT

Aquesta etapa va ser caracteritzada per la creixent importància de la societat civil i la creixent organització de la ciutat. Es van crear noves institucions i es van desenvolupar noves activitats econòmiques.

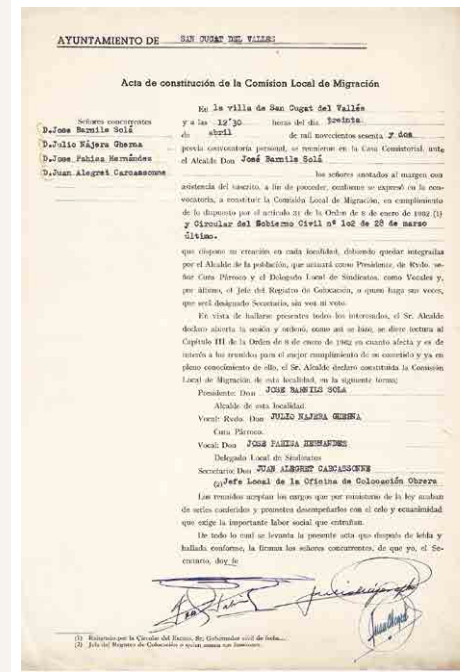

Botijo/càntir

Càntir (botijo) per l'aigua. Emprat per una família emigrant en el viatge des de Vélez Rubio (Almeria) per instal·lar-se a Sant Cugat.

És un símbol dels centenars de milers d'immigrants, especialment procedents d'Andalusia, que arribaren a Catalunya fins ben entrats els anys setanta. El càntir servia perrefrescar-se mentre viatjaven en el Sevillano, un viatge que durava moltes hores.

[Ceràmica, vers 1960, donació de Maria Molina, MSC 1035]

Expedient Comissió Local de Migració

El 1962 es crea, d'acord amb una normativa superior, la Comissió Local de Migració. La seva composició és un reflex de l'època: l'alcalde, el rector de la parròquia, el president del sindicat vertical i el responsable d'ocupació del sindicat vertical. La data no és casual, s'iniciava la dècada en què Catalunya, i Sant Cugat, havien de rebre el major contingent d'immigrants.

[1962, Arxiu Municipal]

Placa d'habitatge del Ministerio de Vivienda

Placa d'habitatge social subvencionat pel Ministeri de la Vivienda. L'allau de persones que arribaven del camp espanyol obligà a fer una política d'habitatge activa, encara que aquesta no donà l'abast i el barraquisme va ser molt present a Barcelona i el seu entorn. El símbol de la Falange farà que anys a venir, arran de la Llei de Memòria Democràtica, aquestes plaques siguin retirades de les façanes.

[Metall, 1954-1970, MSC 1285]

Llibre sobre el Pla General Metropolità 1976

Estudi dels arquitectes Josep-Ramon Amer i Antoni Fierro (juny de 1981): Diagnòstic urbanístic de Sant Cugat en la crisi dels 80. En ell es fa un repàs de l'evolució urbanística dels anys anteriors i de la situació a principis dels anys vuitanta i, sobretot, de l'impacte del planejament previst al Pla General Metropolità de 1976.
[Arxiu Jordi Casas]

Retall de premsa PSC

Notícia de premsa de juny de 1978 de la denúncia presentada pel PSC sobre presumptes irregularitats urbanístiques comeses per l'alcalde Francesc Llatjós, l'alcalde anterior Josep Barnils i alguns regidors. La denúncia, que va motivar la dimissió de l'arquitecte municipal, era un reflex de les irregularitats d'un urbanisme mancat d'una ordenació precisa.
[Arxiu Jordi Casas].

Estació Sant Cugat

L'arribada del tren elèctric l'any 1917 va possibilitar viure a Sant Cugat i treballar a Barcelona, una novetat de grans conseqüències. A partir d'aquell moment la vila no parà de créixer. Durant el franquisme, juntament amb l'arribada de gent del camp, continuaren arribant barcelonins sense parar. El moviment diari justificava l'existència d'una parada de taxis.
[Fons Fotogràfic, Arxiu Municipal, 1975]

Bloc de pisos a la placa Pep Ventura

Construcció de blocs de pisos a la plaça Pep Ventura, 1977. L'acabament de l'arribada massiva d'immigrants no parà la construcció i el creixement de la vila. Els barcelonins, que no deixaren de venir en cap moment, n'eren el motiu. No obstant això, la segona meitat dels setanta i la primera dels vuitanta vingueren marcades per una certa frenada demogràfica a causa de la crisi econòmica.
[Fons Cabanas, Arxiu Municipal, 1977]

VII. D'UNA SOCIETAT SOTA CONTROL A L'EXPANSIÓ DE LA SOCIETAT CIVIL ORGANITZADA

El ric teixit associatiu santcugatenc de la Segona República fou suprimit d'un dia per l'altre un cop acabada la guerra. La Societat Coral La Unió Santcugatena rep el nom de Casino Nacional i fins al 1949 no recupera els seus béns. El 1944 es constitueix el Club Muntanyès Barcelonès, i ho ha de fer sota el patronatge del Frente de Juventudes. Però l'empenta associativa s'imposa: el 1950 es crea l'Orfeo Sant Cugat, el 1958 l'Agrupació Teatral Maragall i el 1966 el Club Amics de Tothom (agrupació de joves). El mateix mes de la mort de Franco es crea una coordinadora d'entitats, la qual, a part de coordinar i anunciar les seves activitats conjuntament, impulsa la Festa de Tardor, la primera edició de la qual es fa el novembre de 1976.

[Fons Cabanas, Arxiu Municipal, 1947]

Acte políticoinstitucional a la seu segrestada als socis de la Unió Santcugatena, els quals seran sotmesos a un expedient de purificació política (expedient número 1 de 1944 del Jutjat de Terrassa). No serà fins a 1949, superant molts problemes d'ordre jurídic, que l'entitat recuperarà els béns, elegirà una junta directiva i organitzarà un seguit de seccions.

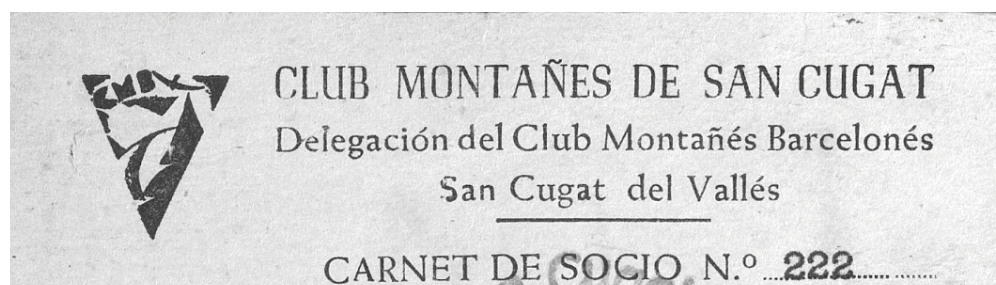
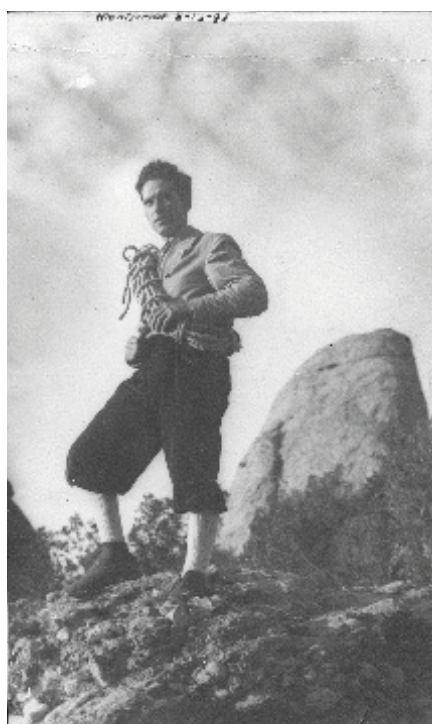
[Cartell de la Festa de Tardor de 1976, Arxiu Municipal]

La Coordinadora d'entitats impulsà un esdeveniment per donar a conèixer el teixit associatiu de la vila i les seves preocupacions i reivindicacions: la Festa de Tardor. La primera edició se celebrà el 28 de novembre de 1976. El lema no podia ser més clar: «Recuperem les institucions. Del poble per al poble». Amb el temps es consolidarà com un acte imprescindible del cicle festiu santcugatenc.

Club Muntanyenc de Sant Cugat

El 27 d'abril de 1944 es constitueix una delegació del Club Muntanyès Barcelonès, amb la primera seu a ca les Llorençones, una masia que hi havia a la plaça d'Octavià. Ha de constituir-se sota el patronatge del Frente de Juventudes. Entre 1949 i 1957 funciona sota el patronatge de la Parròquia. No és fins a l'abril de 1957 que pren el nom de Club Montanyès de Sant Cugat.

[Col·lecció de l'Abans]

Jornades de la Joventut de Sant Cugat, 1976

Els joves, probablement, foren dels que més es mogueren durant la Transició Democràtica. Les vocalies de joves de les dues associacions de veïns del centre van organitzar unes jornades força potents. Va prevaldre l'aspecte lúdic però la lectura entre línies del programa mostra altres temes de fons. [Arxiu Jordi Casas]

Jornades de la Joventut de Sant Cugat

Del 19 al 29 de Juny del 1976.

PROGRAMA D'ACTES:

DIA 19 DE JUNY. — A LES 7 DE LA TARDA:
CINE FORUM: «VIAJE ALUCINANTE».
De Richard Fleischer. Escola de E.G.B.

A LES 10 DE LA NIT:
RECITAL: JULIA LEON i QUINTI CABRERA.
Pista Poliesportiva Municipal.

DIA 21 DE JUNY. — A LES 8 DE LA TARDA:
DISC FORUM: «DIFERENTS TIPUS DE CANÇO, AVUI».
Escola de E.G.B.

DIA 23 DE JUNY. — A LES 11 DE LA NIT:
«VERBENA» POPULAR DE SANT JOAN.
A la Plaça d'en Coll.

DIA 25 DE JUNY. — A LES 8 DE LA TARDA:
CINE FORUM: «NUEVE CARTAS A BERTA».
De B. Martín Patino. Escola de E.G.B.

DIA 26 DE JUNY. — A LES 10 DE LA NIT:
A l'escola de E.G.B., XERRADA SOBRE:
«LA PROBLEMÀTICA DELS INMIGRATS, A CATALUNYA».

DIA 27 DE JUNY. — PELS CARRERS DE SANT CUGAT:
«HAPPENING» I «PASACALLE».

DIA 28 DE JUNY. — A LES 11 DE LA NIT:
«VERBENA» POPULAR DE SANT PERE.
A la Plaça Barcelona. I FI DE LES JORNADES.

ORGANITZEN: «VOCALIES DE JOVENTUT DE L'ASSOC. VEÏNS SECTOR DE L'ESTACIO
I ASSOC. VEÏNS SECTOR MONESTIR.

Imprenta SANT CUGAT

Cartell del cicle "Opcions polítiques per a la democràcia"

Emulant el que s'havia fet a Barcelona un any abans, els partits més significatius, encara en la il·legalitat, van explicar, no sempre amb prou precisió per raons òbvies, les seves propostes.

El ventall fou prou ampli: dels comunistes del PSUC als democratacristians d'UDC. Els comunistes van amagar el conferenciant fins a darrera hora, ja que tota precaució era poca.

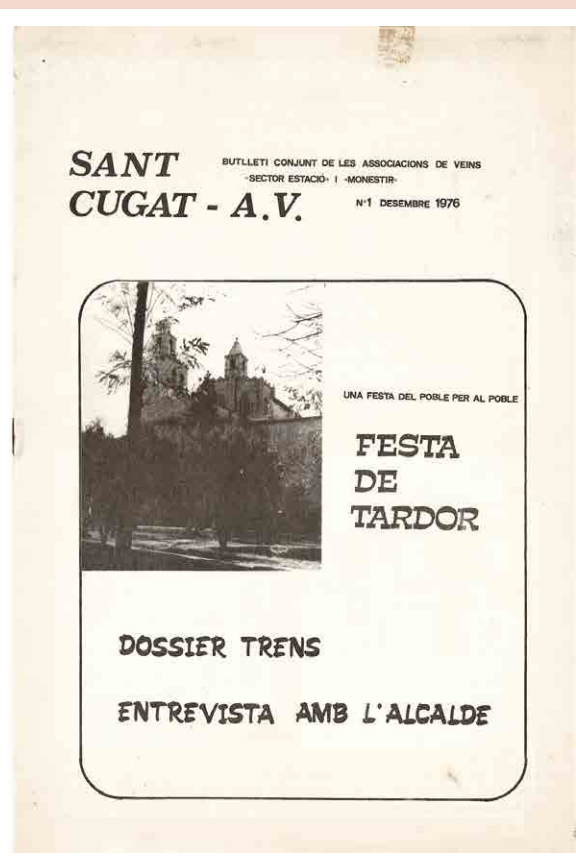
[Arxiu Jordi Casas]

Butlletí conjunt de les associacions de veïns Sector Estació i Monestir

La vida associativa sancugatenca del període 1975-1977 no es pot entendre sense les dues associacions de veïns del centre: la de l'estació i la del monestir. Amb una actuació marcadament reivindicativa, en bona part van condicionar l'actuació de l'Ajuntament en un seguit de temes; especialment en el de l'ensenyament. A partir del desembre de 1976 van publicar un butlletí conjunt.

[Arxiu Jordi Casas]

Programa de las fiestas de primavera del Casino Nacional

Ubicat a les instal·lacions de l'Unió Sancugatenca, 1947.

[Arxiu Municipal]

Cartell amb activitats per la celebració dels 75 anys de la Unió Santcugatense.

La celebració dels 75 anys de la Unió Santcugatense el 1975, organitzada per la seva Comissió de cultura, va aportar una bona ocasió per conquistar espais de llibertat. Va ser especialment emotiva la representació de La Setmana Tràgica. Molta gent es va quedar fora del teatre tot i que encara faltaven uns mesos per la mort de Franco.
[Arxiu Jordi Casas]

Acte politicoinstitucional de 1947

A les instal·lacions de la Unió Santcugatense confiscats pel règim.
[Fons Cabanas, Arxiu Municipal]

Carnet de soci de la Societat Coral de la Unió Santcugatense

[Donació Joan Pahisa Fàbregas, 1966, MSC 4561]

Dones de l'Auxilio Social al local de La Unió

A la Societat Coral La Unió Santcugatense, un cop acabada la Guerra Civil, se li confiscuen els béns, rep el nom de Casino Nacional i l'edifici és ocupat per diversos serveis de la Jefatura Local del Movimiento i la Organización Sindical. La sala cafè es destina a atendre i dispensar serveis de cuina i menjador propis del Auxilio Social.
[Col·lecció de l'Abans]

VIII. DEL MASCLISME A LA IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES

La construcció d'un Estat basat en el militarisme, l'ultracatolicisme i el masclisme comportà la supeditació de la dona en tots els àmbits de la vida. La Secció Femenina de la Falange fou el fil conductor d'aquesta ideologia. La seva presidenta, Pilar Primo de Rivera, ho deixà clar en un discurs de 1943:

«La mujeres nunca descubren nada; les falta desde luego el talento creador, reservado por Dios para inteligencias varoniles». Però la lluita de la dona pels seus drets no tingué aturador i donà resultats. La Constitució Espanyola de 1978 (Art. 32) reconeixia que l'home i la dona tenen dret a contraure matrimoni amb plena igualtat jurídica i el 1981 s'aprovà la llei del divorci.

«L'home i la dona tenen dret a contraure matrimoni amb plena igualtat jurídica». «La llei regularà les formes de matrimoni, l'edat i la capacitat per a contraure'l, els drets i els deures dels cònjuges, les causes de separació i dissolució i els seus efectes». (Art. 32.1 i 32.2. de la Constitució espanyola de 1978).

[Arxiu Nacional de Catalunya, fotògraf Perez Molinos, 1940]

Visita, el 13 de setembre de 1940, de Pilar Primo de Rivera, delegada nacional de la Sección Femenina de la Falange, al campament de la Organización Juvenil de España (OJE) efectuat a la masia can Puig de Sant Cugat. Les noies van obsequiar a Pilar P. de R., mentre mirava des de la balconada, amb una representació teatral i balls.

[Fons fotogràfic, Arxiu Municipal, 1979]

Amb les primeres eleccions municipals d'abril de 1979 arribaren les dones als ajuntaments. A més de regidores, podien ser alcaldesses. A Sant Cugat entraren tres dones: Pilar Crehuet i Rosa Ronquillo (PSC) i Socorro Morales (PSUC). La proporció era baixa (tres entre vint-i-un regidors), però en el futur serien moltes més. A la fotografia apareix la regidora Socorro Morales (PSUC) en la sessió de presa de possessió dels regidors i elecció de l'alcalde a les primeres eleccions municipals de 1979.

VIARI DEL MASCLISME A LA IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES

La transformació de la societat catalana en el segle XX va ser profunda i radical. En aquest context, el moviment feminista va jugar un paper clau en la lluita per la igualtat de drets entre homes i dones.

El moviment feminista català va sorgir a finals del segle XIX i principis del XX, impulsat per dones que buscaven la igualtat de drets i la participació en la vida pública.

Aquesta lluita va ser essencial per aconseguir la igualtat de drets i la participació en la vida pública.

Aquesta lluita va ser essencial per aconseguir la igualtat de drets i la participació en la vida pública.

DEL NACIONALISME ÚNIC
A L'ESTAT DE LES AUTONOMIES

DEL NACIONALISME ÚNIC
A L'ESTAT DE LES AUTONOMIES

DEL NACIONALISME ÚNIC
A L'ESTAT DE LES AUTONOMIES

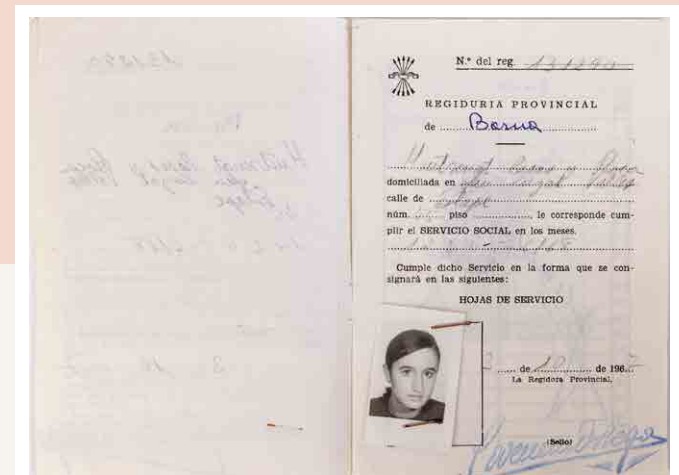
Llistat de joguines per nenes i nens

Llistat elaborat per la Delegació Local de la Falange a Sant Cugat amb els regals dels Reis per a infants de famílies pobres. En la doble llista queda clar el paper que es feia jugar als nens i a les nenes: per als nens pilotes, jocs de soldats i carro, de bitlles i de fuster; per a les nenes, jocs de nines, telers i bressols. Aquestes joguines modelen el futur: els adrecen els nois al treball i el món bèl·lic, i les noies a tenir cura de la família i la casa. [Expedient de l'Ajut de la Falange local a la Cavalcada de Reis, 1942, Arxiu Municipal]

Niños 55		Niñas 45	
= Juguetes =		= Juguetes =	
Plastifis = caja colores =	50	Juegos cocina	15
Pelotas	50	Belares	27
Gomas	20	Cursos	23
Soldados y carro	9	Cántaros	2
Juegos soldados	5		97
" bolos	5		
" carpintero	3		
Bases	3		
		Un juego C. y una cuna	
		" y un telar	
Un juego colores y una pelota (50)			
Un soldado y juego bolos (5)			

Carnet servei social durant el franquisme

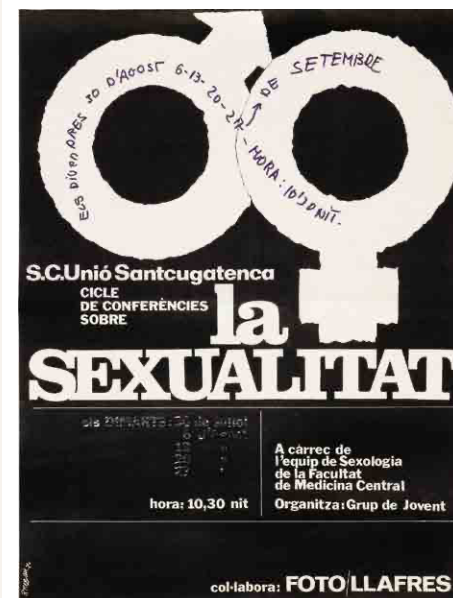
Les dones solteres d'entre disset i trenta-cinc anys havien de fer el Servicio Social de la Mujer, una prestació obligatòria imposada per la Sección Femenina. Aquest servei, conegut com la «mili femenina» era obligatori per accedir a treballs remunerats, títols acadèmics, carnets de conduir i passaports, entre altres coses. En acabat, et donaven un Certificat. [Col·lecció Montserrat Casas]

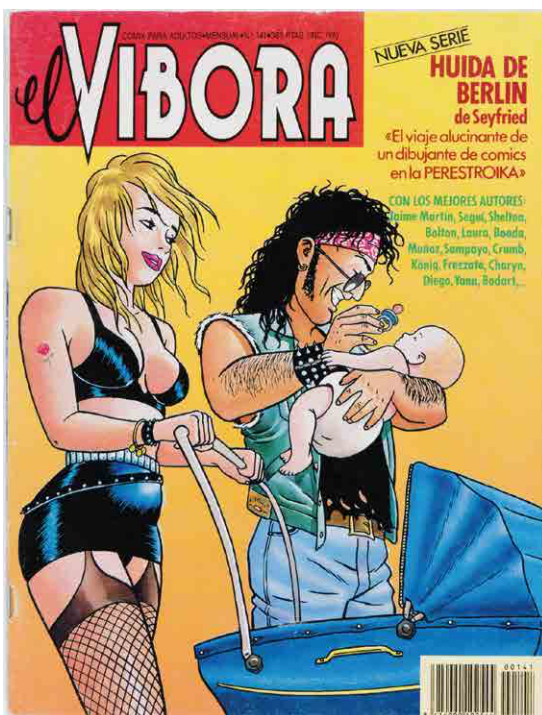
Literatura masculina i enciclopèdia

L'adoctrinament per marcar les funcions pròpies d'un i altre sexe era constant. Des dels llibres fortament masculinitzats de Marcial Fuente Estefanía, cada llibre seu era un best-seller, fins a les enciclopèdies. I això de bon principi. En aquesta enciclopèdia de 1936 de grau mitjà queden ben marcats els rols familiars. [MSC 4538 i MSC 4294]

Cicle de conferències sobre sexualitat

El Grup de Jovent de la Unió Santcugatena va organitzar entre el 30 d'agost i el 27 de setembre de 1974 un cicle de conferències sobre sexualitat. Les conferències començaven a les 22,30h i la sala s'omplia de gom a gom. Després d'anys de repressió, els joves, i no només els joves, tenien ganes de parlar de sexe. [Arxiu Jordi Casas]

Portada de la revista El Víbora

El Víbora en aquesta portada capgira els rols de l'home i la dona imposats pel franquisme. Aquest exemplar de 1990 exemplifica el llarg camí de la revista que des de 1979, any de la seva fundació, va ser capdavantera, desafiant els estereotips tradicionals i mostrant la feminitat empoderada. La revista, nascuda a la Floresta, és un producte tardà del seu fundador, Josep Maria Berenguer, un entusiasta de la contracultura dels anys seixanta, setanta i vuitanta. [Núm 141, 1990, MSC 4670]

IX. DE L'ADOCTRINAMENT I REPRESSIÓ A L'EDUCACIÓ EN LLIBERTAT

El franquisme necessita modelar la població d'acord amb els seus principis per garantir el control social. L'escola juga un paper essencial en aquest sentit. Es construeix segons paràmetres autoritaris i amb uns continguts que no admeten un aprenentatge crític. A l'escola, malgrat que la llengua de professors i alumnes sigui el català, només es pot emprar el castellà. La llengua catalana és bandejada de l'espai públic. Progressivament, va augmentant la seva presència en la literatura, el teatre i en activitats de tota mena impulsades per la societat civil. La normalització del català esdevé irreversible. Finalment, la Constitució Espanyola de 1978 reconeix l'oficialitat del català (Art. 3.2).

[Col·lecció de l'Abans, anys 40 i 50]

Els alumnes no podien escapar-se mai de la mirada autoritària i inquisitiva de Franco, el seu quadre, amb el de José Antonio els primers anys, no podia faltar en cap classe. Fins i tot presidia l'exposició de treballs dels nens i les nenes. Això sí, la foto no canviava, calia amagar la decrepitud física del dictador.

[Arxiu Jordi Casas]

El Congrés de Cultura Catalana s'efectuà entre 1975 i 1977. A Sant Cugat es va fer la seva presentació el 27 d'abril de 1976. Entre el 4 i el 15 de maig de 1977 es va fer una mostra d'art en el marc del Congrés. També s'impulsà des del Congrés un seguit de campanyes de sensibilització: suport a l'aplec de Sant Medir, la Festa de Tardor, la revetlla de Sant Joan i la catalanització del nomenclàtor local.

IX. DE L'ADDOCTRINAMENT I REPRESSIÓ A L'EDUCACIÓ EN LLIBERTAT

El franquisme necessita modelar la població d'acord amb els seus principis per garantir el control social. L'escola juga un paper essencial en aquest sentit. Es construeix segons paràmetres autoritaris i amb uns continguts que no admeten un aprenentatge crític. A l'escola, malgrat que la llengua de professors i alumnes sigui el català, només es pot emprar el castellà. La llengua catalana és bandejada de l'espai públic. Progressivament, va augmentant la seva presència en la literatura, el teatre i en activitats de tota mena impulsades per la societat civil. La normalització del català esdevé irreversible. Finalment, la Constitució Espanyola de 1978 reconeix l'oficialitat del català (Art. 3.2).

El claustre de l'Escola, any 40 (3)

Els alumnes no podien escapar-se mai de la mirada autoritària i inquisitiva de Franco, el seu quadre, amb el de José Antonio els primers anys, no podia faltar en cap classe. Fins i tot presidia l'exposició de treballs dels nens i les nenes. Això sí, la foto no canviava, calla amagar la decrepitud física del dictador.

(Diss. Jordi Llovet)

El Congrés de Cultura Catalana s'efectuà entre 1975 i 1977. A Sant Cugat es va fer la seva presentació el 27 d'abril de 1976. Entre el 4 i el 15 de maig de 1977 es va fer una mostra d'art en el marc del Congrés. També s'impulsà des del Congrés un seguit de campanyes de sensibilització: suport a l'aplec de Sant Medir, la Festa de Tardor, la revetlla de Sant Joan i la catalanització del nomenclàtor local.

IV. DEL NACIONALCATOLICISME A L'ACONFESSIONALITAT

V. DE VILA AGRÍCOLA A CIUTAT DE SERVEIS

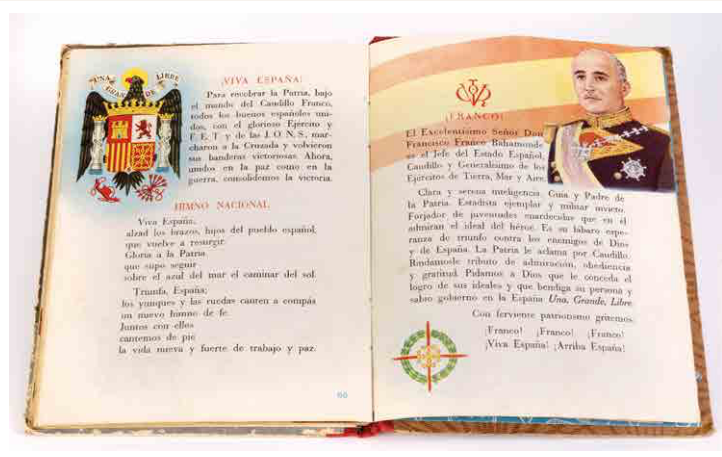

Fotografies d'escoles durant el franquisme

Els alumnes no podien escapar-se mai de la mirada autoritària i inquisitiva de Franco, el seu quadre, amb el de José Antonio els primers anys, no podia faltar en cap classe. Fins i tot presidia l'exposició de treballs dels nens i les nenes. La foto no canviava, evitava mostrar la decrepitud física del dictador.

[Escola Santa Isabel i Escola Azqueta, Col·lecció de l'Abans, anys 40 i 50]

Llibre escolar Nuevo Catón

L'adoctrinament dels nens i les nenes no admetia fissures, era absolut. En un text del Nuevo Catón d'una data tan tardana com 1957-1958 encara es descrivia Franco com «[Una] clara y serena inteligencia. Guía y Padre de la Patria. Estadista ejemplar y militar invicto».

[Col·lecció Francisco Merino, 1957-1958]

Placa del carrer 18 de julio

Una de les primeres coses que feu la primera junta franquista, un cop acabada la guerra, fou castellanitzar el nom dels carrers. Cerdanyola es convertí en un esperpèntic Sardañola, el carrer de l'Endavallada en Calle 18 de Julio i la nova plaça construïda el 1940 en Plaza los Caidos (amb el monument corresponent). Al carrer 18 de Julio sempre se li va dir Endavallada a nivell popular.

[Alumini, segona meitat del segle XX, MSC 1286]

El canvi de noms dels carrers

El sentit comú es va imposar a la pífia de Llatjós. En el marc del Congrés de Cultura Catalana i amb motiu de la Festa de Tardor de 1977, es va fer una acció popular per recuperar el nom d'alguns carrers i catalanitzar-los.

La Calle José Antonio, que no Josep Antoni, es tornà a convertir en el carrer del Xerric, que era com el coneixia tothom.

[Fons fotogràfic, Arxiu Municipal]

127 IMMIGRACIÓ I CREIXEMENT DE LA CIUTAT

La immigració ha estat una de les forces més importants en el desenvolupament de la ciutat de Barcelona. A partir dels anys 1960, la ciutat va experimentar un creixement demogràfic significatiu, principalment a causa de l'arribada de nous immigrants.

128

129 D'UNA SOCIETAT SOTA CONTROL A L'EXPANSIÓ DE LA SERVEI D'ORGANITZACIÓ

La transformació social i econòmica de la ciutat ha permès el desenvolupament d'un sector públic més actiu i participatiu.

130 DEL MASCLISME A LA IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES

La lluita per la igualtat de gènere ha estat una de les principals preocupacions de la ciutadania. A partir dels anys 1970, s'ha desenvolupat una sèrie de mesures per aconseguir la igualtat entre homes i dones.

50 ANYS DE DRETS I LLIBERTATS

La ciutadania ha estat protagonista de molts canvis socials i econòmics. A continuació, es presenten alguns dels serveis i programes que ofereix la ciutat.

ASSISTÈNCIA I PROTECCIÓ	DISENY GRÀFIC
ENFERMERIA	PUBLICACIÓ I MUNTATGE
CONSUMIDOR	ADMINISTRACIÓ
CONSUMIDOR	CIUTADANIA DEL PÚBLIC
CONSUMIDOR	SUPORT I SERVEIS
CONSUMIDOR	TRANSPORTE
CONSUMIDOR	AGROMENTO

50 ANYS DE DRETS I LLIBERTATS

1978: De la dictadura a la democràcia

El 25 de novembre de 1978 es va aprovar la Constitució Espanyola, que va establir els drets i llibertats bàsics dels ciutadans i ciutadanes d'Espanya, així com el sistema de govern democràtic.

Al llarg d'aquests 50 anys, s'han anat desenvolupant diversos mecanismes per garantir i promoure els drets i llibertats. Aquests inclouen:

- La creació de l'Agència Espanyola de Drets Humans.
- La promulgació de la Llei de Participació Ciutadana.
- La creació de l'Agència Espanyola de Transparència.

DE L'ADDOCTRINAMENT I REPRESSIÓ A L'EDUCACIÓ EN LLIBERTAT

El 1978, amb l'aprovació de la Constitució, es va establir el dret a l'educació i a la formació professional. Aquesta va ser una gran fita, ja que fins llavors l'educació havia estat controlada i manipulada pel règim franquista.

El 1985, amb la Llei de Amnistia, es va acabar el règim de excepció i es va restablir el dret a la llibertat d'expressió i de reunió pacífica.

LA DONA SUDATAT SOTA CONTRA A L'EXPANSIÓ DE LA SOCIETAT CIVIL ORGANITZADA

El 1978, amb l'aprovació de la Constitució, es va establir el dret a la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones. Aquesta va ser una gran fita, ja que fins llavors les dones havien estat discriminades en molts aspectes de la vida social i professional.

El 1985, amb la Llei de Amnistia, es va acabar el règim de excepció i es va restablir el dret a la llibertat d'expressió i de reunió pacífica.

2021 D'UNA SOCIETAT SOTA CONTRA
A L'EXPANSIÓ DE LA SOCIETAT D'UNE
ORGANITZACIÓ

**VIII. DEL MASCLISME
A LA IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES**

La igualtat entre dones i homes és un dels objectius principals de la democràcia. Aquesta igualtat es refereix a la capacitat de les dones i els homes de participar igualment en la vida social, econòmica, cultural i política. Aquesta igualtat és essencial per a la construcció d'una societat justa i democràtica.

La igualtat entre dones i homes és un dels objectius principals de la democràcia. Aquesta igualtat es refereix a la capacitat de les dones i els homes de participar igualment en la vida social, econòmica, cultural i política. Aquesta igualtat és essencial per a la construcció d'una societat justa i democràtica.

EL PARTIT 190
I LA DEMOCRÀCIA

MITING
PSUC

50 ANYS DE DRETS I LLIBERTATS

1975: De la dictadura a la democràcia

ORGANITZACIÓ I PRODUCCIÓ

Museu de Sant Cugat-Ajuntament
de Sant Cugat

DIRECCIÓ

Alba Rodríguez
(Museu de Sant Cugat)

COMISSARIAT

Jordi Casas (Grup d'Estudis Locals, GEL)
i Museu de Sant Cugat

COORDINACIÓ

Anna Isabel Hernández
(Museu de Sant Cugat)

DOCUMENTACIÓ

Anna Isabel Hernández
(Museu de Sant Cugat)
Glòria Puigmal
(Arxiu Municipal de Sant Cugat)

COMUNICACIÓ

Gemma Martínez (Euro Tomb Barcelona)

CONSERVACIÓ PREVENTIVA

Àngela Azqueta (Euro Tomb),
Natàlia Sánchez (Museu de Sant Cugat)

DISSENY GRÀFIC

Aina Bramona / Joan Bramona

PRODUCCIÓ I MUNTATGE

Gestió Cultural

ADMINISTRACIÓ

David Subirés (Museu de Sant Cugat)

SERVEI EDUCATIU I DIFUSIÓ

Francisco Merino (Museu de Sant Cugat)

ATENCIÓ AL PÚBLIC

Magma Serveis Culturals

SUPORT I SERVEIS

Álex Gómez, La Bruixa

50

**ANYS DE DRETS
I LLIBERTATS**

1975: De la dictadura
a la democràcia